

МИСТЕЦТВО / ИСКУССТВО

УДК 687.129

Марина Федоренко, Галина Олійник
(Київ, Україна)

АНАЛІЗ ТРАНСФОРМАЦІЇ ЖІНОЧОГО КОРСЕТУ ПРОТЯГОМ СТОЛІТЬ

У даній статті проаналізовано виникнення жіночого корсету, особливості його формоутворення та трансформація протягом століть. Описано призначення та сфери використання виробу від появи до сучасних тенденцій моди.

Ключові слова: форма, конструкція, одяг, тенденції моди.

This article analyzes the origin of his women's corset, the peculiarities of its formation and transformation over the centuries. The scope and purpose of product use from the emergence of modern fashion trends are described.

Keywords: form, construction, clothing, fashion trends.

Корсет – один із найсуперечливіших елементів одягу в жіночому гардеробі. Він з'являвся в моді і зникав, змінювалися матеріали та форма відповідно до змін у моді та уявлень про жіночу красу в тій чи іншій епосі. В даний час корсет привертає увагу сучасних людей, а також знаходить місце в гардеробі жінок. Незважаючи на багатовікову історію корсета, саме слово з'явилося лише у 1834 році, походить воно від французького «Corps» – тіло.

На початку свого розвитку, корсет був схожий на широкий шкіряний пояс, який використовували для перев'язки хітону та підтримки грудей. Батьківщиною такого прототипу вважають Грецію та Єгипет. Його функція полягала у видозміні фігури, наданні тілу прямої постави. За часів античності був поширений «культ тіла» і повнота вважалася неприйнятною, тому жінкам доводилося стягувати тіло. Пізніше, в готичну епоху, корсет був не окремим елементом жіночого костюма, а частиною сукні – дерев'яні або металеві палички вшивалися безпосередньо в підкладку сукні простеганутою для захисту тіла від їх прямого дотику зі шкірою (рис. 1а). Вся ця важка і дорога конструкція виконувала ту саму функцію – надання фігурі модного силуету та приховування тілесних недоліків. Такий корсет був не зручний, стягував і деформував тіло, проте жінки, незважаючи на незручність, продовжували його носити. Носили такі вироби виключно жінки з високим соціальним статусом – жінкам простого стану він був не доступний. У Середні віки повсякденний корсеті конічної форми їх функцією була підтримка прямої лінії корсажа і його гладка поверхня, у через століття корсет став основою для кріплення коштовностей на його поверхні (рис. 1 б, в).

Рис.1. Приклади корсетів готичних часів (а) та середніх віків (б, в)

Слід зазначити, що чоловікитакож носили корсети, вони використовували їх як захист від мечів ворогів. Чоловічий корсет імітував панцир, виготовлений з металу, іноді зі шкіри, і закривав весь тулуб (рис. 2)

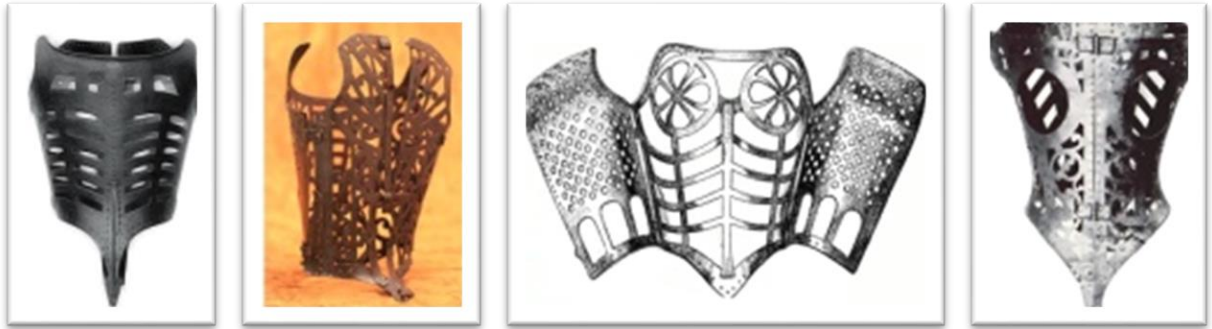

Рис. 2. Приклади лицарських чоловічих корсетів

В епоху Відродження великий вплив мала церква. Жіноче тіло вважали вульгарним, тому в Іспанії був винайдений корсет більш схожий на знаряддя тортур, ніж елемент одягу. Він був громіздкий та мав залізну конструкцію, яку скріплювали болтами та робила жіночу фігуру абсолютно пласкою, а талію стягувала до дуже малих обхватів. Корсет того часу приносив великі страждання жіночому тілу, але його доводилося носити, щоб не стати жертвою інквізиції чи громадського засудження. Корсет вкрай негативно впливав на здоров'я, але мода диктувала свої канони. Катерина Медічі запровадила «стандарт» краси – талія обхватом 33 сантиметри (рис.3)

Рис. 3. Приклади жіночих корсетів епохи Відродження

Стиль Бароко позитивно вплинув на формоутворення корсетів та його вплив на жіноче здоров'я. Розвиток науки та медицини дозволили використовувати замість дерева та металу більш гнучкий китовий вус. Виріб став доступним для всіх верств населення. У цей час з'являється декорування корсету – його прикрашають шовком та стрічками, залежно від соціального статусу володарки. Велика Французька революція практично звільнила жінок від "жорсткого корсета", залишивши лише широкий пояс на талії. Корсет як такий практично залишає жіночий гардероб, дозволяючи носити одяг вільного крою. Стиль Ампір відмовляється від корсета. Завищена лінія талії не вимагає завуження, у моду увійшли сукні прямого або розширеного силуету.

У 1860 р. корсет повертається та знову звужує талію до дуже маленького обхвату. Наприкінці XIX століття тенденції моди актуалізуються на худобі. Корсет починають носити, навіть вагітні жінки, прагнучи досягти вузької талії. Розвиток науки і техніки значно вплинули на зміну форми корсета, зокрема велосипедні прогулянки, що стали модними, зменшили довжину корсету, силует став прямим. У 1890 р. з'являються бюстгальтер, який став як окремий предмет одягу. Проте, у 1880–1890 рр. корсет викликає суперечки – з одного боку, мода на тонку талію, з іншого – протести лікарів. На початку 1900 р., корсет набуває максимальної довжини, але виготовляють його вже з еластичних матеріалів, проте вже через два десятиліття, корсет залишає жіночий гардероб.

На початку XX ст. з'являється модний S-подібний силует, корсет знову входить у моду, але він вже більш фізіологічний, доступний, не завдає, на відміну від попередників, серйозної шкоди здоров'ю. Поява стилю NewLooky 1950-х дає новий підхід цьому виробу. Романтичний і жіночний стиль, який з'явився в середині XX ст., його засновником вважається французький модельєр Крістіан Діор (рис.4).

Рис. 4. Приклади жіночих корсетів в стилі NewLook

Спочатку корсет став ознакою різних молодіжних культур, наприклад, готика, стимпанк. Потім, зі змішанням цих спільнот із масовою культурою, з'являються прихильниці корсетів як естетичного елемента одягу. Пізніше відбувається підвищення інтересу до корсету як елемента «богемного» та «будуарного», як символу естетики та витонченості. Можна відзначити підвищений інтерес до цього елемента одягу, що підтверджується великою кількістю пропозицій та попиту в магазинах. Сучасний корсет не має будь-яких суворих форм. Він може бути як коротким, так і повно розмірним, з більшою або меншою утяжкою талії. Розвиток конструювання одягу та сучасні матеріали дозволяють створювати корсет будь-якої форми та ступеня впливу на фігуру. Ймовірно, інтерес до корсету зумовлений новими стандартами. Він дозволяє створити фігуру мрії, надати форми, бажані володаркою.

Корсет популяризований в сучасному світі. Він трансформується як білизна, як вечірне вбрання, частина весільного одягу. Поступово проникає і у повсякденне життя – сукні, футболки, сорочки з кроєм ліфа з чашками і вертикальними рельєфами притаманними корсету (рис.5).

Рис. 5. Приклади жіночих корсетів, як елемента одягу

Отже, проаналізувавши історію виникнення і трансформації корсету, його формоутворення та змінну актуальність у моді різних часів, можна затвердити, що вплив на сприйняття жіночності та краси був дуже великим. Змінювались форми корсету, лінії талії, прогин корпусу фігури, але прагнення жінки бути стрункою і привабливою завдяки цьому виробу був в усі часи. Корсет мав одну й ту саму функцію – змінювати форми та візуальні пропорції жіночої фігури, можна відзначити, що корсет виходив із моди під час занепаду чи якихось серйозних історичних подій, які є «переломними». У сучасній моді корсет присутній у гардеробі жінки, виконує ті ж функції – змінює жіночу фігуру відповідно до уявлень про «ідеал».

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

1. Історія корсета. URL: <https://stan.ua/uk/article/istoria-korseta>
2. Як з'явився корсет. URL: <https://www.x-style.ua/ua/kak-korset-42.html>
3. Колосніченко М.В., Пашкевич К.Л. Мода і одяг. Основи проектування та виробництва одягу: навч. посібник. Київ: КНУТД, 2018. 236 с.